

ИЗ ИНОСТРАНИХ АРМИЈА

Потпуковник МИЛАН ДОРОТКА

ОДБРАНА АРМИСКОГ КОРПУСА АРМИЈЕ САД

Амерички армиски корпус је првенствено тактичка јединица, коме командант армије одређује одбранбену зону, додељује потребна средства за извршење задатка и одређује општи начин вођења одбране (препуштајући, по правилу, команданту корпуса знатну слободу у одређивању детаља у погледу одбранбених мера).

Према америчким правилима, одбрану корпуса треба организовати на великој дубини, с тим да се поједини одбранбени рејони узајамно подржавају и да се јака противтенковска средства распореде по дубини за одбрану од јаких тенковских и моторизованих јединица, нарочито дуж комуникација, тако да противтенковска одбрана стално нараста.

У плану за извођење како маневарске тако и позиционе одбране треба предвидети енергична активна дејства у погодним условима, имајући у виду евентуалан каснији прелаз у противофанзиву. (Овакав начин дејства карактеристичан је, на пример, за одбрану фусанског мостобрана у Кореји. Америчке и јужнокорејске снаге водиле су активну одбрану на свим правцима. Оне су честим противнападима наносиле знатне губитке севернокорејским снагама, добијале драгоцену време за планирање и припрему противофанзиве).

Противнапад је одлучујући елеменат одбране, он изражава њен офанзивни дух, а противофанзива мора да буде крајњи циљ свих одбранбених операција. Без обзира да ли корпус дејствује у саставу армије или самостално, у свим његовим плановима треба предвидети потребне мере за каснији прелаз у противофанзиву и зато треба извести одговарајуће припреме још у току одбранбених дејстава. (На пример, одбрана мостобрана код Анција, одбрана у Арденима, одбрана фусанског мостобрана, итд.).

Да би могао најцелисходније да распореди своје снаге, командант корпуса мора непрекидно да располаже подацима о покретима, јачини и саставу непријатељских снага и да органима обавештајне службе корпуса поставља тачно дефинисане задатке, како би могли правилно да усмеравају своје напоре за прибављање најпотребнијих података. Приликом припремања планова треба далеко унапред предвиђати евентуалне догађаје и варијанте могућих непријатељских дејстава, као и мере за сопствени противнапад, противофанзиву или даљу маневарску одбрану. Команданти

главних потчињених јединица морају се упознати са пројектованим плановима како би и они благовремено могли да припреме одговарајуће планове.

Маневарска одбрана изводи се увек када нападач располаже знатно надмоћнијим снагама и кад простор и расположиво време дозвољавају да се у почетку жртвује изванредан део земљишта у циљу извршења предвиђеног маневра који се постиже одвлачењем непријатеља од његових главних база за снабдевање, продужењем његових комуникациских линија, непрекидним ударима из ваздуха, офанзивним тактичким дејствима, дејствима мањих одељења у његовој позадини и, коначно, преласком, у најпогоднијем моменту, у одлучујући противудар.

Корпус изводи маневарску одбрану ослањајући се на низ узастопних линија са тежњом да присили непријатеља да изврши припреме за напад, али тако да борба ни на једној од њих не постигне кулминацију све док за то не дође погодан моменат, или док не дође на линију, коју — по наређењу — мора отсудно да брани. Било да се снаге крећу директно уназад, или да скрећу у одређену зону, командант мора непрекидно да руководи свима својим снагама како би у погодном моменту могао брзо да изврши њихову концентрацију и отпочне одлучујући противудар. У току одбранбених дејстава он мора да има орговарајућу резерву (нарочито у оклопним и противтенковским снагама) како би могао да спречи непријатељске продоре и искоришћавање његових локалних успеха и да уз помоћ авијације напада нарочито непријатељске тенковске и моторизоване делове који би продрли на појединим деловима фронта, настојећи да успори њихово напредовање, да их заустави или уништи.

После рата код Американаца појављује се све већа тежња за примену маневарске одбране. Потпуковник Вент, у чланку „Материјално обезбеђење при повлачењу“ (»Military Review«, бр. 4/1948), подвлачи да код јединица и појединачна треба улити и учврстити схватање да је повлачење само једна врста операције и маневра — једна потпуно разумљива околност која увећава изгледе на успех у критичном тренутку. Ова тенденција дошла је до изражаја нарочито у Кореји, где су америчке снаге изводиле врло еластичну маневарску одбрану, а одражава се и у ставу генерала Колинса, начелника генералштаба сувоземних снага САД, који у чланку „Нова оружја за одбрану мира“, написаном почетком ове године, каже: „Да би наша војска била у стању... да се супротстави непријатељским војскама које су јаче по броју и по количини средстава — што је већ двапут морала да учини у Кореји и што ће поново морати да учини ако рат буде избио на неком другом делу света — мора да буде покретљива у највећој мери...“

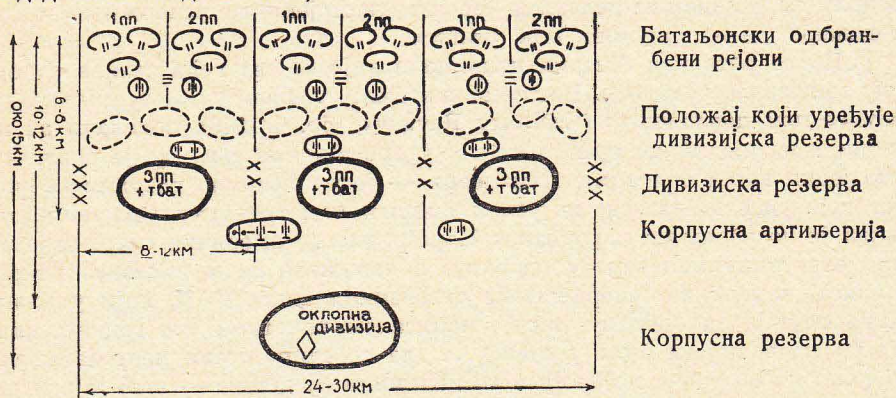
Позициона одбрана корпуса организује се на низу тактички важних објеката чијим се одржавањем обезбеђује компактност његове одбранбене зоне. Одбранбена зона корпуса састоји се из одбранбених појасева пешадиских дивизија прве линије, корпусних резерви и артиљериских положаја (види шему број 1 и чланак „Одбрана америчке пешадиске дивизије“, „Војно дело“, бр. 4/1951 године, у коме је детаљно изнета организација одбранбеног појаса пешадиске дивизије).

Корпусна резерва (најчешће оклопна дивизија) може се употребити за посудање раније припремљеног положаја, за задржавање непријатељ-

ског обухвата или продора, за ојачавање јединица прве линије, смену исцрпљених јединица, заштиту повлачења, извођење противнапада или за учешће у општој противофанзиви. Она се, начелно, држи централизовано и на таквом месту са кога се лако може упутити на било који део фронта корпуса, а нарочито на оне правце на којима су вероватна дејства главних нападачевих снага (рејон распореда резерве треба да буде пролазан и да располаже што бољом мрежом путева). Уколико је шири фронт за одбрану, утолико се, начелно, и резерва корпуса дубље поставља. Она се обично распоређује 10 до 12 км од предњег краја, а некад и дубље. Понекад се резерва може делити, нарочито ако је фронт сувише широк и ако то природа земљишта захтева.

Корпусна резерва може да организује положај ради спречавања продирања нападача кроз дубину одбране и за обезбеђење развијања армиских резерви. Ако се овај положај организује као и главни борбени положај дивизије, онда његова дубина износи око 3—5 км. Међутим, корпус може да организује само одвојене положаје на вероватним правцима наступања главних нападачевих снага, да би помоћу њих каналисао главне нападачеве снаге на неповољне правце, или их зауставио, и на тај начин обезбедио успех противнапада који изводи главнина корпусне резерве (најчешће онда када се у резерви налази само оклопна дивизија).

Дубина одбранбеног појаса корпуса просечно износи око 15 км, а понекад достиже и до 25 км.¹⁾

Скица 1 — Одбрана корпуса на нормалном фронту

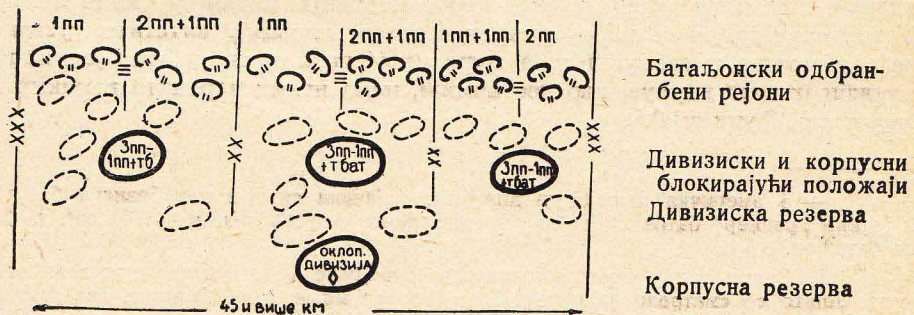
¹⁾ При одбрани полуострва Батаан на Филипинима у почетку 1942 године, где су положаји били већ раније припремљени, други борбени положај био је организован на удаљењу 12—14 км од предњег краја првог борбеног положаја. Међутим, други ешелон корпуса налазио се око 8—10 км од предњег краја првог борбеног положаја.

При одбрани мостобрана код Анџија, у Италији, у почетку 1944 године, корпусне резерве, које су се налазиле на 8—12 км од предњег краја одбране, поред основног задатка који се састојао у извршењу противнапада, добиле су и допунски задатак — да организују одбрану позади дивизија прве линије, вероватно у рејону свога распореда.

2 армиски корпус, при одбрани на веома широком фронту у Тунису, имао је организован други положај на удаљењу око 24 км од предњег краја, на коме је био распоређен његов други ешелон — оклопна дивизија.

Ширина фронта одбране корпуса зависи од његовог састава, постављеног задатка, карактера земљишта и плана одбране. У састав корпуса најчешће улази 3—5 дивизија (пешадиских и оклопних). Пошто се при разради плана одбране, као основ за планирање, узимају борбене могућности пешадиске дивизије, која ће у позиционој одбрани — према искуствима из Другог светског рата — нормално бранити фронт од 8—12 км (у зависности од броја батаљона у првој линији, рачунајући по 2 км на пешадиски батаљон), то корпус са три пешадиске дивизије у првом и једном оклопном дивизијом у другом ешелону у позиционој одбрани на маневарском земљишту нормално може бранити фронт од 24 до 30 км. Међутим, ширина одбранбене зоне корпуса у маневарској одбрани и у одбрани на широком фронту биће знатно већа, пошто у том случају и дивизије добијају знатно шире фронтове.

У послератној америчкој војној литератури постоји гледиште да армиски корпус (од три пешадиске и једне оклопне дивизије) у позиционој одбрани може чврсто да брани фронт од 25.000 до 30.000 јарди (23 до 27 км), а на широком фронту око 50.000 јарди (45 км) и више (види шему бр. 2.²⁾)

Скица 2 — Одбрана корпуса на широком фронту

²⁾ У Арденима су се амерички корпуси бранили, углавном, на веома широком фронту. На пример, 8 корпус Прве армије, који је, уствари, затварао међупростор између Прве и Треће армије у нападу, и кога су нападе главне немачке снаге, у моменту напада држао је фронт од око 130 км са три пешадиске и једном оклопном дивизијом (која је само делом била на предњем крају), тј. преко 30 км на дивизију. У Северној Африци 2 корпус држао је фронт око 96 км са свега једном пешадиском дивизијом и једним ојачаним пешадиским пуком, док је у другом ешелону имао само једну оклопну дивизију.

Код Анција у Италији 6 армиски корпус организовао је позициону одбрану мостобрана на ширини од 47 км, и то:

— 56 британска пешадиска дивизија (без једне бригаде) са три батаљона у првој линији — 4,3 км, тј. 1,4 км на батаљон;

— 45 америчка пешадиска дивизија са пет батаљона у првој линији — 9,5 км, тј. 1,9 км на батаљон;

У одбрани корпус редовно постројава борбени поредак у два ешелона, најчешће са пешадиским дивизијама у првом, а оклопним у другом ешелону.

Еластичност организације корпуса дозвољава да се придавањем или одузимањем дивизија и јединица ојачања, и у току операција, кад год је то потребно, може повећавати или смањивати снага корпуса. (Детаљи о саставу корпуса виде се у чланку „Напад армиског корпуса америчке армије“ — „Војно дело“ бр. 2/1951 год.).

Корпус се обично налази у првом, а врло ретко у другом ешелону армије, јер армија обично постројава свој борбени поредак у линији. Еластичност организације армије и покретљивост америчких јединица дозвољавају да се за време операције могу пребацивати једна или више дивизија из једног или више корпуса у онај корпус чија ситуација то захтева. Због тога се у армиској резерви ретко налази цео корпус, већ обично слабије снаге. У току операције корпусима прве линије могу се придати и дивизије из армиске резерве, да би им омогућиле континуитет њихових напора, као и смену и реорганизацију исцрпљених, уморних или дезорганизованих дивизија.³⁾

Ако корпус самостално дејствује, онда се ојачава свим потребним деловима за самостално вођење борбе и добија карактер „мале армије“. У том случају, он се мора бринути и за организацију властитих установа за снабдевање и евакуацију, а мора се ојачати и потребним јединицама служби (пошто корпус, као део армије, нема неких нарочито великих позадинских функција).⁴⁾

— 3 америчка пешадиска дивизија, (ојачана са три падобранска батаљона и једним „ренџер“ батаљоном) са осам батаљона у првој линији — 16,5 км, тј. 2 км на батаљон.

На левом крилу фронт се протезао дуж реке, а на десном дуж великог канала. Пошто се сматрало да се овај део фронта може лако бранити, два америчка батаљона инжењерије одређена су за одбрану 4,8 км фронта на левом крилу, а бригада специјалне службе (шест батаљона посебно изабраних и извежбаних Канађана и Американаца, од тога четири батаљона на предњем крају) за одбрану фронта ширине 11,7 км.

У другом ешелону корпуса биле су Прва америчка оклопна дивизија (без борбене групе „Б“) и Прва британска пешадиска дивизија.

Према томе, ако се узму у обзир само америчке дивизије, онда је фронт корпуса износио 26 км, тј. 2 км на сваки батаљон прве линије, а ако се искључе падобрански и „ренџер“ батаљони, којима је била ојачана 3 пд, онда би фронт корпуса са две дивизије у првом ешелону износио око 20 км.

³⁾ Према идеји одбране у Арденима, Прва америчка армија имала је задатак да се чврсто брани на десном боку немачког продора, држећи један корпус у другом ешелону за касније извршење противудара у основу клина, док је Трећа армија требало да напада свим својим снагама на леви бок немачког клина. Делови прилично разбијеног 8 корпуса и једна ваздушнодесантна дивизија, која се борила у окружењу у Бастоњи, имали су да се супротстављају врху немачког пробојног клина.

⁴⁾ У извесним ситуацијама армија може да пренесе на корпус део својих функција. Када су Немци у Арденима својим напредовањем угрозили комуникације Прве армије са 8 корпусом, онда је натоварено муницијом неколико железничких во-

Лаки извиђачки механизовани пук корпуса (који има око 80 лаких и 50 средњих тенкова, 18 самохотки и 27 бацача 81 мм) у одбрани се, начелно, употребљава за извиђање и обезбеђење. Међутим, он може да се употреби и за одбрану бочних и крилних отсека корпуса како би се смањила ширина фронта коју треба да бране дивизије, а изузетно и као снага за извођење противнапада (нарочито онда када корпус нема оклопне дивизије у свом саставу).

Корпусни пук тешких тенкова (од три батаљона) начелно се употребљава за противтенковску одбрану корпуса. Он се најчешће налази у резерви корпуса, али се његови батаљони могу придавати и дивизијама ради садејства са дивизиским резервама у току противнапада.

Ако ће тенкови у пуковским тенковским четама пешадиске дивизије, затим тешки тенковски батаљон у оклопној дивизији и пук тешких тенкова у корпусу имати првенствено противтенковску улогу (како се то истиче у новијој америчкој војној литератури), онда би од 1.120 тенкова (колико их има у корпусу од три пешадиске и једне оклопне дивизије, лаког извиђачког механизованог пука и пука тешких тенкова) око 490 тенкова имало првенствено противтенковску улогу.

Армиском корпусу обично се придаје 8—14 дивизиона пољске артиљерије, а некад и више.⁵⁾

Састав артиљерије која се придаје корпусу може да буде, например, и овакав: један дивизион артиљериског инструменталног извиђања, три штаба група, два дивизиона 105 мм хаубица (36 оруђа), пет дивизиона 155 мм хаубица (90 оруђа), три дивизиона 155 мм (36 оруђа), два дивизиона 203 мм хаубица (24 оруђа), један дивизион 105 мм самоходних хаубица (18 оруђа) и један дивизион 155 мм самоходних топова (12 оруђа), тј. свега 216 оруђа.

Корпусна артиљерија начелно се употребљава централизовано под командом начелника артиљерије, са основним задатком да неутралише или уништава непријатељску артиљерију. Она се, осим тога, употребљава за ДВН, противприпрему и ојачање ватре дивизиске артиљерије.

Корпусна артиљерија распоређује се на 6—10 км од предњег краја.

Корпусни батаљон хемиских бацача у одбрани се нормално придаје дивизији на тежишту одбране и најчешће употребљава као ватрена јединица (са сличним задацима као и наш минобацачки пук), затим за стварање димних завеса и задимљавање, а у случају употребе БОТ-а за затривавање.

зова који су се, по захтеву штаба 8 корпуса, кретали у његовој позадини, као нека врста покретног складишта.

Слична импровизација изведена је у истој операцији и код 7 корпуса, за који је од 125 камиона организован покретни центар за снабдевање муницијом. Из овог центра материјал је издаван непосредно са камиона. Центар је у сваком тренутку био спреман да се повуче у позадину, ако би то захтевала ситуација. (За разлику од покретног центра 8 корпуса, овај центар је и даље био под командом армије).

⁵⁾ У одбрани мостобрана код Анција 8 корпус располагао је са 432 оруђа, од којих око 288 оруђа дивизиске и 144 оруђа корпусне артиљерије, из чега произилази да је био ојачан са око 12 дивизиона пољске артиљерије.

Крајем рата, корпусу су обично придаване две групе, свака по 2—4 батаљона борбене инжињерије, које су имале задатак да подржавају дивизије у саставу корпуса и одржавају путеве у одређеним рејонима. Осим тога, корпус је добијао 1—2 чете лаке инжињерске опреме (за механизацију инжињерских редова), 1—2 чете за одржавање материјала и спреме, једну чету за постављање мостова и једну топографску чету.

Већину одбранбених радова изводи сама пешадија, а инжињерци се користе за планирање и организацију радова, као и за оне радове за које је потребна специјална опрема и техничка стручност. Јединице борбене инжињерије првенствено изводе разна рушења, израђују и постављају препреке (нарочито ПТ) у циљу потпомагања борбе заштитних снага, организације одбране у корпусном појасу и заустављања нападачевог продора, као и за изградњу и оправку комуникација да би се обезбедило снабдевање и извршење противнапада.

Ако узмемо корпус од три пешадиске и једне оклопне дивизије, једног пука тешких тенкова, једног извиђачког механизованог пука, четрнаест артиљериских дивизиона, једног батаљона хемиских бацача, четири ПА дивизиона и шест батаљона инжињерије, он ће укупно имати 31 батаљон пешадије и оклопне пешадије, 1.120 тенкова (три пешадиске дивизије по 141, оклопна дивизија 361, извиђачки пук око 130 и тешки пук 207 тенкова), 794 артиљериско-минобацачких оруђа (три пешадиске дивизије по 135, оклопна дивизија 92, корпусна артиљерија 216, извиђачки механизовани пук 45 и батаљон хемиских бацача 36 оруђа), 369 ПТ оруђа (три пешадиске дивизије по 123 бестрзајна оруђа 57 и 75 мм), 192 ПА оруђа без четвороцевних митраљеза (три пешадиске дивизије по 32 двоцевна ПА топа 40 мм, у оклопној дивизији 32 двоцевна ПА топа 40 мм и у четири корпусна ПА дивизиона 64 ПА топа 90 мм) и 10 инжињерских батаљона.

Према томе, ако би се корпус оваквог састава бранио на фронту од 30 км, онда би његова тактичка густина снага и средстава на 1 км фронта износила:

У првој линији (у борби само за главни положај):	у првој и другој линији:
— пешадиских батаљона 0,9	1
— тенкова 14	37
— артиљериско-минобацачких оруђа 21,3 (24,3)*	26,4
— ПТ оруђа 12,3	12,3
— ПА оруђа 3,2	6,4
— инжињерских чета 1	1,3

Као што се види, карактеристична је велика засићеност у тенковима (од којих 45% има за основни задатак пт одбрану корпуса) и релативно слабија засићеност у артиљерији и минобацачима.

Авијација се обично не придаје мањим јединицама од армије. Корпус добија само једну ескадрилу за везу и извиђање (дивизије имају по једну сличну ескадрилу у свом органском саставу). Мешовити авиокорпус (Tactical Air Corps), који је састављен од јединица ловаца, ловаца-бомбардера, лаких и средњих бомбардера и транспортних авиона (може имати

*) Ако се узме у обзир и артиљерија дивизије другог ешелона (оклопне дивизије без бацача).

400—1.200 авиона), или ваздухопловна армија, нормално подржавају армију у целини, а могу јој се и придати. Према томе, у извесним ситуацијама највећи део њихових средстава може да подржава корпус на тежишту одбране, с тим да у тој подршци могу учествовати и тешки бомбардери.⁶⁾

Ваздухопловству припада решавајућа улога у спречавању напада и у стварању услова за полазак у противнапад. Оно је, такође, једно од најважнијих средстава за уништавање нападачевих снага које би се пробиле у распоред одбране.

Ваздухопловство настоји да масираним ударима из ваздуха разруши комуникације и онемогући прикупљање непријатеља, да дезорганизује нападача и сломи његов офанзивни полет још пре ступања у зону артиљеријске ватре (за време подилажења нападачевих јединица). У периоду припрема нападача за напад, ваздухопловство тежи да избори надмоћност у ваздуху, затим неутралише и уништава артиљерију на ватреним положајима и врши авиопротивприпрему по нападачевим групацијама које су намењене за извођење напада.

За обезбеђење противнапада корпусних резерви, корпусу се обично ставља на расположење једна мешовита авиодивизија — Combined Air Division (4—6 пукова ловаца, ловаца-бомбардера и средњих бомбардера, отприлике 280 до 430 апарата), а у изузетним случајевима и цео мешовити авиокорпус.⁷⁾

*

Да би нападачу спречио наступање, командант корпуса треба да изврши противприпрему још пре почетка напада. При томе се ватрена средства ојачања употребљавају за дејство по нападачевој артиљерији, осматрачницама, командним местима, ЦВ, као и по рејонима највећег прикупљања трупа и технике. За извршење противприпреме командант корпуса привлачи главну масу артиљерије и минобацача, првенствено на вероватном главном правцу непријатељског напада. Истовремено са артиљеријском противприпремом, или непосредно пре ове, начелно се изводи и авиопротивприпрема.

Ако непријатељ предузме напад, без обзира на противприпрему, онда бранилац концентрише ватру на прве нападачеве ешелоне тенкова и пешадије и његове резерве, а део артиљерије продужава борбу са нападачевом артиљеријом. А када наступајуће јединице уђу у зону успешне ватре пешадиског наоружања, браниоачеве јединице отварају ватру из свих оруђа

⁶⁾ Тако су, на пример, при одбрани мостобрана код Анција, у току другог дана немачког напада, 6 корпусу биле стављене на расположење све могућности 12 авиокорпуса. Тога дана је на рачун корпуса било извршено 198 полета ловаца-бомбардера, 69 полета лаких бомбардера, 176 полета средњих бомбардера и 288 полета тешких бомбардера, тј. укупно 731 авиополет (рачунајући само бомбардера).

⁷⁾ При одбрани мостобрана код Анција противнапад корпусних резерви 6 корпуса подржавало је око три пука средњих бомбардера и око два пука ловаца-бомбардера (укупно 314 авиона), од тога два пука средњих бомбардера (96 авиона) за циљеве у дубини, а нешто више од једног пука средњих бомбардера (56 авиона) и од два пука ловаца-бомбардера (162 авиона) за блиску подршку противнапада. Да су атмосферске прилике дозволиле, за подршку овог противнапада било би употребљено још и око два пука тешких бомбардера (75 авиона) који су следећег дана тукли циљеве на око 6 км од предњег краја.

са циљем да задрже и одбију нападача. У том периоду главна маса артиљерије ступа у борбу са тенковима, отварајући концентричну и запречну ватру према раније припремљеном плану и према тражењу команданта јединице коју подржава. Тада оруђа за непосредно гађање и ПТ оруђа и тенкови, укопани или маскирани на предњем крају, ступају у борбу с нападачевим тенковима.

Као што се види, главни напори снага у одбрани сасрећују се за борбу на предњем крају, а нарочито за држање главног борбеног положаја. У тој борби не учествују само ватрена средства, већ се у садејству са њима изводе чести противнапади са резервама, пошто се сматра да је противнапад одлучујући елеменат одбране (Тач. 632 Ф. М. 100-5).

Ако нападач успе да пробије одбранбене положаје јаким механизованим снагама, браниочеве трупе треба што пре да затворе направљену брещу, да би се следећим наступајућим јединицама спречило развијање постигнутог успеха. У том циљу браниочеве трупе теже да одрже у својим рукама предњи крај с обе стране бреше, остављајући понекад и део својих снага у окружењу. Браниочево ваздухопловство, у садејству са противтенковским и тенковским јединицама, такође учествује у уништавању делова који су се пробиили, а авиони који су наоружани ракетним наоружањем употребљавају се као ловци тенкова.

Дивизиске резерве уводе се у борбу тек онда када нападач пробије главни борбени положај или се толико уклони да је неизбежан пробој главног борбеног положаја (пошто су пукови већ искористили своје резерве).

Ако се нападач који се уклонио у одбрану не може одбацити противнападима дивизиских резерви, онда командант корпуса уводи у борбу своју резерву против главне нападачеве групације, а под заштитом корпусне артиљерије и авијације. Ако се корпусна резерва састоји од дивизије или већих снага, онда се она обично уводи у борбу под руководством команданта корпуса, а ако је мања од дивизије, онда се може придати дивизији која има задатак да организује противнапад.

Корпус обично уводи у борбу своју резерву после пробоја дивизиских положаја. Међутим, корпусна резерва може се увести и раније (док дивизиске резерве на блокирајућим положајима задржавају даље продирање нападача), а и касније. За противнапад на главне нападачеве снаге некад се може користити и дивизиска резерва дивизије на коју нападају слабије снаге нападача.

У случају пробоја надмоћних снага пешадије и тенкова, командант корпуса користи своју резерву за организовање одбране на раније припремљеним положајима да би онемогућио пробој нападачевих снага у оперативну дубину и створио потребно време команданту армије.

У одбрани мостобрана код Анција 6 корпус имао је у резерви, односно другом ешелону, 1 британску пешадиску дивизију и непотпуну 1 америчку оклопну дивизију. Петнаеста немачка армија изводила је главни напад на фронту ширине око 7 км унутрашњим крилима 1 падобранског и 76 оклопног корпуса, употребивши првог дана две дивизије ојачане тенковима (3 гренадирску и 715 пешадиску дивизију), а другог дана и корпусне

резерве (114 ловачку дивизију и део 65 пешадиске дивизије). Било је предвиђено да се армиска резерва (26 тенковска и 29 механизована дивизија) уведе у борбу после пробоја главног одбранбеног појаса мостобрана, са циљем да наступањем према Анцију и Нетуну раздвоји 6 корпус и уништи његове одвојене делове.

Када су Немци другог дана борбе угрозили тзв. „крајњу мостобранску одбранбену линију“ (која је на овом делу фронта одговарала резервном положају дивизије), командант 6 корпуса употребио је Прву британску пешадиску дивизију (без једне бригаде, коју је оставио у резерви) и дао јој да држи фронт од око 3,5 км на „крајњој мостобранској линији“, на најугроженијем правцу. Да би се постигла дубина одбране, дивизија је распоредила једну бригаду на самом положају а једну задржала у другом ешелону.

На крају трећег и почетку четвртог дана Немци су убацили у борбу и своје армиске резерве, које су, углавном, задржане на „крајњој мостобранској линији“. Док је немачки напад још био у току, корпус је четвртог дана ујутру извео противнапад главним снагама у немачки десни бок, а мањим снагама са чела (ближе левом боку). За извођење противнапада на немачки десни бок употребљене су следеће снаге: 6 пук оклопне пешадије (без једног батаљона) и батаљон средњих тенкова (све из оклопне дивизије) и 30 пешадиски пук из резерве 3 пешадиске дивизије на чијем сектору није било значајнијих борби. У групу на помоћном правцу требало је да уђе 169 бригада 56 брит. дивизије, али се она није могла употребити зато што су Немци бацањем мина из авиона пред луку Анција онемогућили искрцавање њене опреме, тако да је у противнападу учествовао само један пешадиски батаљон и око једне чете тенкова.

Иако овим противнападом није било повраћено изгубљено земљиште, јер су се англо-америчке снаге у току ноћи повукле на полазни положај, ипак су немачке снаге биле исцрпљене, тако да нису биле у стању да предузму нека озбиљнија дејства.

ТАКТИЧКО-ТЕХНИЧКЕ НОВИНЕ

Нови чамци за спасавање пострадале посаде авиона на мору

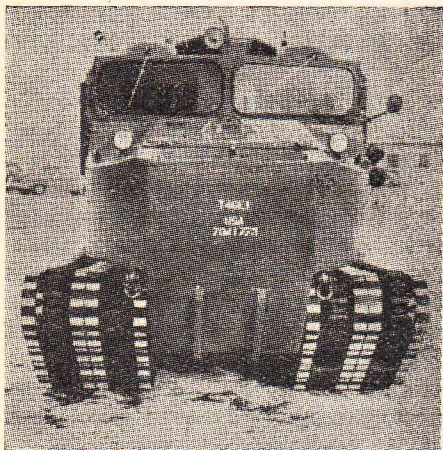
У ваздухопловству САД уводе се нови чамци са уређајем за радио навођење који служе за спасавање пострадалих посада авиона за време прекоморских летова. Када авион за спасавање пронађе на морској пучини пострададу посаду, помоћу великог падобрана спушта чамац на воду, ставља га у покрет и управља њим помоћу радиоуређаја све док га не доведе до преживеле посаде. Када спасено људство уђе у чамац, навигатор из авиона одводи даље чамац до најближих места за спасавање.

Израда челичних уместо месинганих чаура

У Армији САД израђиваће се убудуће чауре за све врсте муниције (пушчане и топовске) од специјалног челика уместо од бронзе. Очекује се да ће се на овај начин уштедети милиони килограма бакра и цинка. И у прошлом рату било је топовских чаура од челика, али оне нису имале потребну еластичност и често су прскале и заглављивале оруђа. Међутим, сада се успело са производњом нове врсте челика чије чауре имају исте особине као и чауре од бронзе.

(Military Review, јули 1951)

Нови модел амфибије — транспортера у армији САД

Отпочела је фабрикација најновијег модела амфибије — транспортера „Otter“. Овај модел може да се креће по води, блату, снегу, као и по сувом земљишту. Већи је и бољи од амфибија типа „Weasel“ који је употребљаван у Другом светском рату.

Амфибија — транспортер „Otter“ развија брзину до 30 миља (48 км) на час по сувом земљишту. Од посаде има свега два човека, али може да понесе већи број бораца са припадајућим наоружањем. (сл. 1).

Слика 1

Амфибија — транспортер „Otter“

(Military Review, јули 1951)

Бомбардовање из ваздуха невидљивих циљева

Ваздухопловство САД увело је нове справе за бомбардовање које се зову „Shoran“ (скраћеница од: short range air navigation — краткододетна ваздушна навигација). Помоћу ових справа могуће је погађање и оних циљева који се из ваздуха уопште не виде, али је потребно да се располаже тачном картом са означеним местима циљева. Проблем се решава по принципу „пресецања“ високофреквентних таласа са две тачно одређене станице иза свог фронта.

Овај начин бомбардовања примењиван је и крајем прошлог рата, а примењује се и данас у Кореји. Тачност одређивања позиције авиона на карти врло је велика и износи до 50 стопа (око 15 м).

(Military Review, јуни 1951)

Нове аутомобилске гуме за мекан терен

У Армији САД израђује се нова врста аутомобилских гума која спречава да возило потања на меком или песковитом терену. Ово се постиже смањењем ваздушног притиска у гумама, јер се тиме повећава површина гажења. Чим возило савлада овакав терен, гуме се пумпају до нормалног напона.

(Military Review, јуни 1951)

Нови амерички ваздушнодесантни тенк

Тенк је тежак 25 тона, а од наоружања има топ 76 мм са веома великом почетном брзином и један ПА митраљез. Тенк може да развије брзину до 65 км/ч.

(Allgemeine schweizerische Militär Zeitschrift, јуни 1951)

Француски тенк од 50 тона

Француска индустрија тенкова произвела је тип тешког тенка од 50 тона. Тенк има мотор од 1.000 коњских снага, а његов топ има за 37% већу пробојну моћ него топ 90 мм на тенковима „Centurion“ и „General Patton“.

(Allgemeine schweizerische Militär Zeitschrift, јуни 1951)

Ваздухопловна индустрија у САД

Према објављеним подацима Дирекције за мобилизацију, производња авиона на млазни погон попеће се на 216.000 апарата годишње. Овај капацитет годишње производње биће мањи само за 40.000 од укупног броја свих врста авиона који су произвођени годишње у току прошлог рата када је ваздухопловна продукција била максимална.

(Military Review, јуни 1951)

Издаци на војне проналаске у САД

Министарство одбране предвиђа да удвоји издатке на пољу нових техничких проналазака и усавршавања за одбрану земље. Ти издаци треба да износе преко 1 милијарде долара, што би чинило 60% од укупних издатака који се у овој земљи чине на пољу свих проналазака.

(Military Review, јуни 1951)

Нове пилуле против маларије

У САД су пронађене нове пилуле против маларије. Довољно је да се сваких седам дана узима само по једна од ових пилула, а не свакодневно како су се употребљавале досадашње пилуле. Раније пилуле изазивале су жутило коже, док нове немају никаквог штетног дејства на човечији организам. Са новим пилулама период лечења двапута је краћи.

(Military Review, јуни 1951)

СССР

Врховни Совјет једногласно је усвојио највећи војни буџет у совјетској историји, који износи 18,5 милијарди долара.

Совјетски Савез и Албанија склопили су савез о узајамној помоћи са роком од 4 године.

(Military Review, јуни 1950)

Совјетски противтенковски топови

Поред постојећих ПТ оруђа из прошлог рата, нарочиту пажњу заслужују самохотке СУ-100 које имају за основу конструкцију тенка Т-34, а калибар 100 мм. Најновији модел има калибар 107 мм, а цев дугу 44 калибра. Цев је без усне кочнице. Према извесним подацима и тенкови Т-34 имају сада топ 100 мм на место 85 мм.

(Allgemeine schweizerische Militär Zeitschrift, јуни 1951)